

Ifylles av examinator:

Namn _____

Uppgift 1: _____ poäng

Personbeteckning

_____ - _____

SVENSKA HANDELSHÖGSKOLAN

INTRÄDESPROV 11.6.2007

UPPGIFT 1 (max 12 poäng)

Allan har plockat bär och sålt sylt till vänner och bekanta varje sommar sedan han var liten. Nu är han inte liten längre och måste hitta på hur han skall livnära sig. Han beslutar att försöka sig på att tillverka sylt kommersiellt. Men först måste han ställa upp en budget.

Han tror att han kan sälja sylten för 7 euro per burk. Han beräknar att ingredienserna och förpackningarna kostar 3 euro per burk. Allan behöver dessutom göra vissa grundinvesteringar. Kokningsanläggning och övrig utrustning beräknas innebära en grundinsats på 30 000 euro. Anläggningarna slits och föråldras och man räknar med att deras värde sjunker med 10 % per år (avskrivning).

Hälften av investeringen finansierar Allan med banklån. Resten lägger han in själv som eget kapital. Räntan på lånet är 5 % per år. Lånet är fem år långt och återbetalas årligen i lika stora rater.

Allan behöver även anställa någon utöver sig själv. En äldre släkting, fröken Tilda, är sysslolös och kunde tänka sig att tillverka sylt provisionsbaserat. Tilda får en rörlig lön på 1 euro per syltburk. För att Allan överhuvudtaget skall våga sig på företagande vill han kunna betala sig själv 2 500 euro i månadslön. Företagsskatten är 26 %.

- a) Allan har läst i en bok hur en budgeterad resultaträkning kan se ut. Han gör upp den under följande försiktiga antaganden: han kan sälja endast 13 000 burkar sylt per år och han vill kunna dela ut en dividend om 4 000 euro. Fyll i den tomma schematiska resultaträkningsblanketten på nästa sida som Allan kopierade ur sin bok. (4p.)

Budgeterad resultaträkning för det första verksamhetsåret

Försäljning _____ euro

Rörliga kostnader:

_____	_____ euro
_____	_____ euro
_____	_____ euro
_____	_____ euro

Rörliga sammanlagt _____ euro

Resultat före fasta kostnader _____ euro

Fasta kostnader

_____	_____ euro
_____	_____ euro
_____	_____ euro
_____	_____ euro

Fasta sammanlagt _____ euro

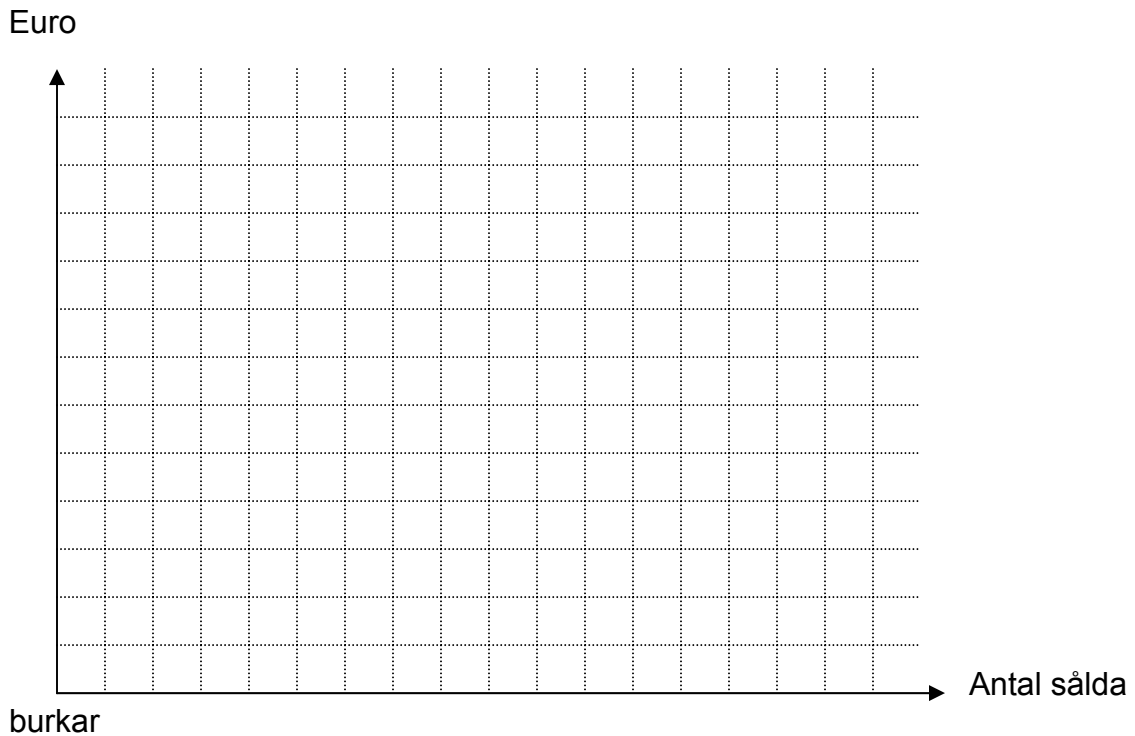
Beskattningsbar vinst _____ euro

Skatt _____ euro

Vinst _____ euro

Framtiden är osäker och Allan är nybörjare som företagare. Han inser att det är svårt att estimeras försäljningsmängden och vill undersöka hur känslig den beskattningsbara vinsten (vinst före skatt) är för förändringar i försäljningen och kostnaderna. Han vill därför göra ett resultatdiagram.

b) Rita in (i) försäljningsintäkterna, (ii) de sammansatta kostnaderna (fasta och rörliga) före skatt. Tolka grafiskt vilken den kritiska volymen blir. Tolka därefter vilken säkerhetsmarginalen blir vid den budgeterade försäljningen (13 000 burkar). (4p.)

SVAR: Den kritiska volymen enligt grafen är: _____

Säkerhetsmarginalen enligt grafen är: _____

- c) Bankdirektören ber Allan att överväga även andra strukturer för banklånet. Modellen Allan räknat med är alltså ett lån som återbetalas årligen i lika stora rater (3000 euro per år). Den årliga räntebetalningen sjunker således eftersom lånebeloppet minskar. Bankdirektören föreslår en alternativ modell, nämligen ett annuitetslån. Det är ett lån där de sammanlagda låneskötselutgifterna (räntan + låneamorteringar) är lika stora varje år.

Lånebeloppet på det femåriga lånet var alltså 15 000 euro och räntan 5 %. Hur stor blir den årliga låneskötselutgiften vid ett annuitetslån? (4p.)

SVAR: _____ euro

Ifylles av examinator:

Namn _____

Uppgift 2: _____ poäng

Personbeteckning

_____ - _____

SVENSKA HANDELSHÖGSKOLAN

INTRÄDESPROV 11.6.2007

UPPGIFT 2 (max 8 poäng)

Besvara alla delfrågor genom att kryssa för det korrekta alternativet. Rätt svar ger +1 poäng, fel svar - 0,5 poäng och obesvarad fråga ger noll poäng.

- 1) Effektiv marknadsföring
 - går ut på att skapa långsamma intäkter på såväl kort som lång sikt
 - utgör ett samspel mellan företaget och marknaden
 - innebär behovstillfredsställelse hos kunderna och lönsamhet för det säljande företaget

- 2) Prisdifferentiering innebär att företaget
 - erbjuder produkten till samma pris för olika kundgrupper
 - försöker få kunden att betala ett högre pris som en följd av att produkten är unik
 - sätter priset olika på samma eller i stort sett samma vara för olika kundgrupper

- 3) Business-to-business-marknaden kännetecknas av att
 - företagen har lägre marknadsföringskostnader
 - kunderna köper varor och tjänster för sin organisations räkning
 - efterfrågan är härledd från många kunders efterfrågan

- 4) I relationsmarknadsföringssynsättet ligger fokus främst på att
 - skapa transaktioner av engångskaraktär
 - skapa relevant och användbar kunskap om kunderna och deras preferenser och önskemål
 - skapa återköp genom relationsskapande

- 5) Lojalitetseffekten går bl.a. ut på att
 - det krävs mindre resurser för att hantera gamla kunder än nya kunder
 - lojala kunder betalar ett lägre pris under en längre period
 - lojala kunder köper mera

- 6) Produktlivscykelns utvecklingsstadier kännetecknas av
- utvecklingsfaser då olika varumärken kan utvecklas
 - olika faser som beskriver produktens framgång
 - fem faser som reflekterar produktens utveckling på marknaden
- 7) Direktmarknadsföring innebär att
- marknadsföringen sker genom etablerade kundkontakter
 - marknadsföringen sker direkt till de slutliga kunderna
 - marknadsföringen utnyttjar direkt olika mellanhänder
- 8) Det nya marknadsföringsparadigmet framhäver
- att det är viktigt att tillämpa marketing mixteorin
 - betydelsen av skräddarsydda lösningar för kundernas behov
 - att marknadsföring är en uppgift för alla medarbetare i en organisation

Ifylles av examinator:

Namn _____

Uppgift 3: _____ poäng

Personbeteckning

_____ - _____

SVENSKA HANDELSHÖGSKOLAN

INTRÄDESPROV 11.6.2007

UPPGIFT 3 (max 10 poäng)

För att uppnå god ekonomi i ett företag gäller det att hushålla med resurserna och att använda dem så att de ger största möjliga nytta. Analys av intäkter, kostnader, bidrag och vinst används härvid som stöd för beslutsfattandet.

Nedanstående tabell ger ekonomisk information om verksamheten i ett företag som tillverkar fyra produkter. Alla produkter som tillverkas kan säljas eftersom efterfrågan är god.

Komplettera tabellen med de saknade uppgifterna.

	Rörlig kostnad/st	Försäljningspris/st	Fast kostnad	Produktion i	Totala kostnader	Totala intäkter	Totalt täckningsbidrag	Vinst
	EUR	EUR	EUR	st	EUR	EUR	EUR	EUR
Produkt								
A	?	?	120000	1800	255000	1080000	?	?
B	9	36	84000	30000	?	?	?	?
C	120	480	?	18000	3747000	8640000	?	?
D	90	120	486000	?	1593000	1476000	?	?

Är det någon av produkterna som man kan ifrågasätta tillverkningen och försäljningen av? I så fall vilken och varför? Under vilka förutsättningar kan det likväl vara motiverat att hålla kvar tillverkningen och försäljningen av produkten?

Ifylles av examinator:

Namn _____

Uppgift 5: _____ poäng

Personbeteckning

_____ - _____

SVENSKA HANDELSHÖGSKOLAN

INTRÄDESPROV 11.6.2007

UPPGIFT 5 (max 12 poäng)

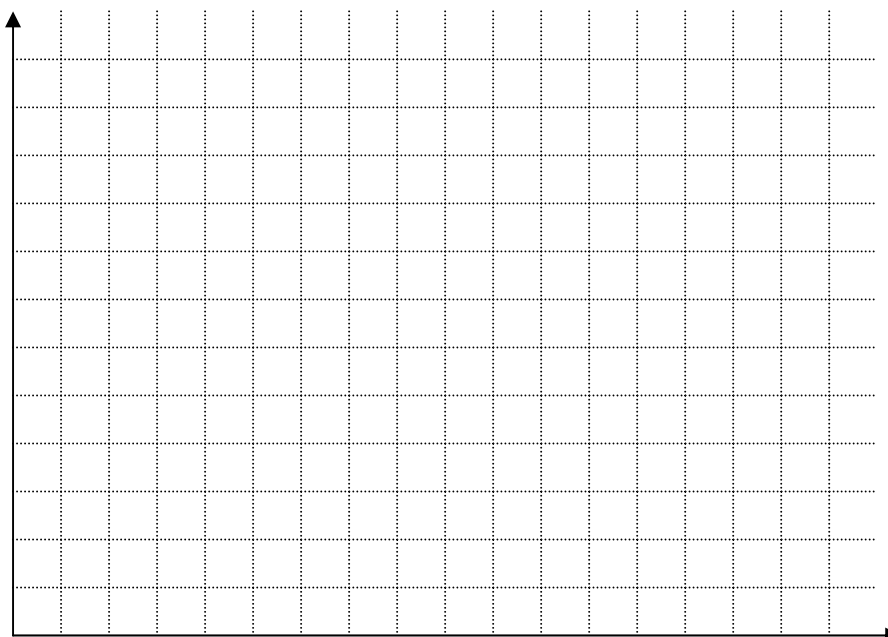
Besvara följande delfrågor och redogör för uträkningarna. Använd det utrymme som reserverats för ändamålet.

a) Nämn fyra faktorer som påverkar utbudet på arbetskraft (2p.)

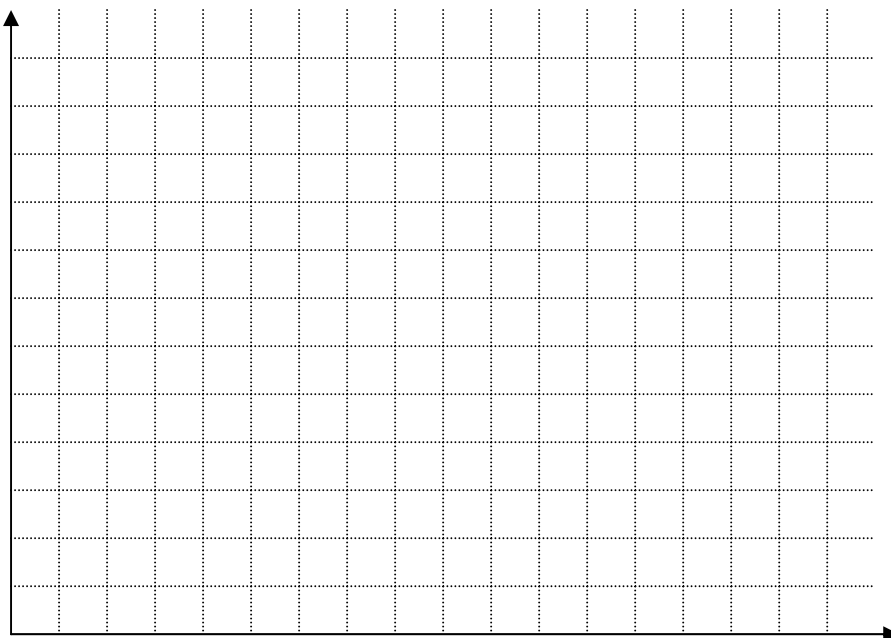
b) Anta att efterfrågan och utbudet av ekonomer ser ut som följer. Utbud innebär antalet personer som är villiga att jobba 40 timmar i veckan.

Lön € / mån	utbud (tusen)	efterfrågan (tusen)
1000	2	10
1500	4	8
2000	6	6
2500	8	4
3000	10	2

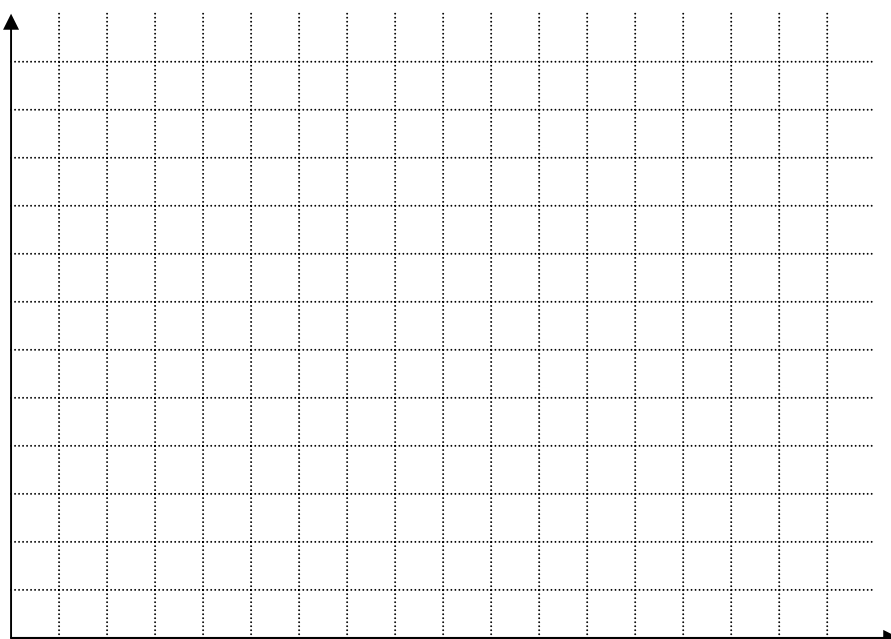
Rita utbuds- och efterfrågekurvan i ett diagram och märk ut jämviktslönen och jämviktskvantiteten. (2p.)

c) Anta nu att ny forskning visar att finska företag är väldigt bra på att ta fram nya produkter, men att företagen inte klarar av att lansera dem och finska företag därför har svårt att klara sig i globaliseringen. Detta beror främst på att företagens marknadsföringskapacitet är för liten och forskarna föreslår därför att företagen anställer fler ekonomer. Åskådliggör grafiskt hur efterfrågan och/eller utbudet förändras om företagen följer forskarnas råd. Hur förändras jämviktskvantiteten och jämviktslönen? (3p.)

d) Anta att det är dags för abiturienter att välja studieplats. Några veckor innan studenterna gör sitt val publicerar Hufvudstadsbladet en artikel om lönen för nyutexaminerade magistrar. Artikeln är entydig: diplomingenjörer har i genomsnitt högre lön än ekonomer. Som ett resultat av denna rapport väljer en större del av studenterna tekniska studier och andelen studenter som väljer ekonomstudier minskar. Åskådliggör grafiskt hur efterfrågan och/eller utbudet på ekonomer förändras nu. Hur förändras jämviktskvantiteten och jämviktslönen? (3p.)

e) Anta att regeringen sänker inkomstkattesatsen. Hur förändras utbudet och/eller efterfrågan på arbetskraft? Diskutera. (2p.)

Ifylles av examinator:

Namn _____

Uppgift 6: _____ poäng

Personbeteckning

_____ - _____

SVENSKA HANDELSHÖGSKOLAN

INTRÄDESPROV 11.6.2007

UPPGIFT 6 (max 10 poäng)

Företaget Ljus Ab tillverkar lampor och övrig belysningsapparat i Finland för den finländska marknaden. Produktsortimentet omfattar dels vanliga lysrör, dels avancerade belysningsanläggningar. De senare förutsätter att Ljus Ab utför eget forsknings- och utvecklingsarbete. Detta arbete utförs delvis i nära samarbete med vissa specialiserade komponentleverantörer som är belägna nära Ljus Ab:s fabrik i Fiskars. Material för lysrören köps däremot in som bulkvara, varvid den avgörande faktorn är priset.

Lysrören når marknaden via återförsäljare, belysningsanläggningarna säljs däremot direkt till slutkunderna, t.ex. teatrar och flygfält. Under de senaste åren har belysningsanläggningarnas andel av företagets omsättning ökat. Flera omfattande marknadsföringskampanjer har förts, och Ljus Ab har också satsat mycket pengar på ett nytt datorsystem för att hantera sina existerande kundrelationer.

Satsningen på belysningsanläggningar har genererat en lönsam servicebusiness, där Ljus Ab också tar ansvar för att hålla anläggningarna i skick. Detta har i sin tur lett till ett ökat behov av kunnig personal. För tillfället har företaget 600 anställda, men antalet kommer under året att öka med 15. Dessutom kommer intern fortbildning att ordnas för 50 anställda.

Beskriv Företaget Ljus Ab:s värdekedja på baksidan av detta papper.

Ifylles av examinator:

Namn _____

Uppgift 7: _____ poäng

Personbeteckning

_____ - _____

SVENSKA HANDELSHÖGSKOLAN

INTRÄDESPROV 11.6.2007

UPPGIFT 7 (max 10 poäng)

I texten nedan finns korta beskrivningar av tre olika datamaterial. I anslutning till varje text finns ett antal påståenden med tillhörande svarsalternativ. Utgående från uppgifterna i texten kan man antingen beräkna/härleda det korrekta svaret eller utesluta icke-korrekta svarsalternativ. Bara ett svarsalternativ per påstående kan vara korrekt. Besvara delfrågorna genom att kryssa för det korrekta alternativet, rätt svar ger +1 poäng, fel svar -0,5 poäng och obesvarad fråga 0 poäng.

Datamaterial 1:

För att studera arbetsklimatet inom ett företag ombads alla anställda, 327 stycken, att fylla i en enkät bestående av 15 frågor. Alla frågor har svarsalternativen 1, 2, 3, 4 och 5. Frågorna är konstruerade så att ju högre värde som anges, desto bättre trivs man på sin arbetsplats. Genom att summera poängen från alla 15 frågorna fås ett trivselmått (= TM) för varje anställd. Medelvärde för variabeln TM är 46 och variabelns standardavvikelse är 8.

a) Typvärdet för TM kan vara

- 47
- 47,03
- 47,5

b) Variansen för TM är

- 25
- 50
- 64

c) Enligt normalfördelningsregeln ligger cirka 68 % av observationerna på TM mellan

- 38 och 54
- 40 och 56
- 30 och 62

Datamaterial 2:

Företaget KRYMP har specialiserat sig på bantningsprogram för män. Under det första verksamhetsåret deltog totalt 516 män i företagets kurser. För varje deltagare noterades bl.a. vikt vid kursstarten och vikt efter avslutad kurs. T.ex. T. Timonen gick ner i vikt från 97,55 kg till 91,05 kg. Viktminskningen, dvs. vikten vid kursstarten minus vikten efter avslutad kurs, var i medeltal positiv.

d) Vikt är en variabel som mäts på

- ordinalskala
- intervallskala
- kvotskala

e) Ett bra sätt att presentera personernas vikt vid kursstarten är att använda

- en korstabell
- ett cirkeldiagram
- ett histogram

f) Då viktminskningen i medeltal var positiv kan vi dra slutsatsen att

- minst hälften av deltagarna gick ner i vikt
- åtminstone någon av deltagarna gick ner i vikt
- alla deltagare gick ner i vikt

Datamaterial 3:

En tidning har genomfört en undersökning för att få mer information om sina prenumeranter. Från en lista över alla prenumeranter valdes var 10:de person ut och till dessa skickades en enkät där de bl.a. fick ange hur de arbetar (0 = arbetar heltid, 1 = arbetar deltid, 2 = arbetar inte alls). Av de 3012 enkäter som skickades ut returnerades endast 788.

g) Urvalsmetoden som används för att erhålla stickprovet kallas för

- stratifierat urval
- systematiskt urval
- flerstegsurval

h) Ett problem med undersökningen är att bara 26 % av enkäterna returnerades.

Om detta leder till felaktiga resultat kallas det för

- bortfallsfel
- täckningsfel
- mätfel

i) Variabeln *arbete* är en kategorivariabel och därför är det lämpligt att som lägesmått använda

- typvärde
- median
- medelvärde

j) Variationsvidden för variabeln *arbete* är

- 1,5
- 2
- 3

Ifylles av examinator:

Namn _____

Uppgift 8: _____ poäng

Personbeteckning

_____ - _____

SVENSKA HANDELSHÖGSKOLAN

INTRÄDESPROV 11.6.2007

UPPGIFT 8 (max 10 poäng)

Besvara alla delfrågor genom att kryssa för det korrekta alternativet. Rätt svar ger +1 poäng, fel svar -0,5 poäng och obesvarad fråga ger noll poäng.

1. Produktionsmöjlighetskurvan har negativ lutning eftersom
 - alternativkostnaden är avtagande
 - avkastningen är avtagande
 - resurserna i ekonomin är knappa
2. Effektivitet i produktionen innebär att
 - minsta möjliga mängd produktionsfaktorer används i tillverkningsprocessen
 - intäkterna är större än kostnaderna
 - resurserna allokeras så att produktionen av en vara inte kan öka utan att produktionen av en annan vara samtidigt minskar
3. Marknadsformen monopolistisk konkurrens
 - uppstår då två företag samarbetar
 - skiljer sig från perfekt konkurrens genom att produkterna på marknaden är heterogena
 - uppstår då monopolföretaget konkurrerar ut potentiella nya företag genom t.ex. priskrig
4. Utbudsöverskott kan vara ett resultat av
 - en prisreglering där priset har satts lägre än jämviktspriset
 - en prisreglering där priset har satts högre än jämviktspriset
 - att företagen inte har dumpat priserna effektivt
5. Exempel på expansiv finanspolitik är t.ex.
 - lägre inkomstskatter
 - lägre studiestöd
 - lägre ränta

6. Ceteris paribus-antagandet betyder
- att det inte sker förändringar i andra faktorer än de som granskas i den aktuella teorin
 - att de faktorer som påverkar utbudskurvan hålls konstanta
 - att lönenivån fluktuerar
7. Strukturarbetslöshet uppstår då
- bruttonationalprodukten ökar långsammare än i medeltal
 - de arbetslösa inte har den utbildning som krävs för de lediga tjänsterna
 - nya arbetslösa misslyckas med att få jobb omedelbart
8. I det samhällsekonomiska kretsloppet
- ställer hushåll produktionsfaktorer till företags förfogande i utbyte mot löner, vinster och räntor
 - utnyttjas inga naturresurser
 - avgörs produktionsresultatens fördelning alltid av hur hushållens produktionsfaktorer värderas på faktormarknaden
9. Räntan är
- avkastningen på sparande. Således är räntepapper inte så attraktiva för spararna då räntan är hög
 - avkastningen på sparande och därmed alternativkostnaden för likvida medel
 - avkastningen på sparande. Således ökar efterfrågan på obligationer när räntan är låg
10. Monopolföretaget maximerar sin vinst när
- marginalintäkten maximeras
 - intäkterna är marginellt större än kostnaderna
 - marginalintäkten är lika stor som marginalkostnaden